

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Intonacije in pesmi rimskega misala.

(Konec.)

Goni *prafacij* in *Pater noster*-a se gibljejo v tretjem načinu (*modus*) in so dvoji: slovesni in ferijalni.

Slovesni ton rabimo takrat, kadar se poje oracija v slovesnem tonu; ferijalni pa takrat, kadar ima oracija *simplex*-ferijalni ton.

1. Slovesne prafacije.

Slovesna božična prafacija se popeva od Božiča do razglašenja Gospodovega (izvzemši ósmico sv. Janeza evangelista), na praznik Marijinega očiščevanja, na praznik presv. Rešnjega Telesa ter skozi vso njegovo oktavo, ako se v nji ne nahaja kak praznik z lastno mu prafacijo; dalje na praznik izpremenjenja Jezusovega in njegovega presv. imena.

Slovesna prafacija *epiphaniae* se rabi na praznik razglašenja Gospodovega in skozi njegovo osmino.

Slovesna postna (*quadragesimalis*) prafacija se nahaja ob nedeljah štiridesetdanskega posta ter ob *duplex*- in *semiduplex*-praznikih tega časa do tih e nedelje (D. passionis), ako kakemu prazniku ni nakazana posebna prafacija.

Slovesna prafacija sv. križa se poje na tiho in cvetno nedeljo, veliki četrtek, ob *duplex*- in *semiduplex*-praznikih, padajočih v ta čas in ako jim ni nakazana lastna, ob praznikih sv. križa, presv. Srca in presv. krvi Jezusove.

Slovesna velikonočna prafacija se popeva od velike sobote do bele nedelje, ob velikonočnih nedeljah do Kristusovega vnebohoda ter ob *duplex*- in *semiduplex*-praznikih tega časa, katerim ni nakazana lastna prafacija. V maši velike sobote poje se *in hac potissimum nocte*, od velike noči do bele nedelje (vštete) *in hac potissimum die*, potem pa *in hoc potissimum gloriósius prae-dicáre*.

Slovesna prafacija vnebohoda Kristusovega se poje od tega praznika (vštetega) do binkoštné sobote (izključene) in ob praznikih tega časa, kateri nimajo lastne prafacije.

Slovesna binkoštna prefacija velja od binkoštna vigilije do vštete naslednje sobote.

Slovesna prefacija *ss. Trinitatis* je določena na praznik presv. Trojice in za nedelje vsega leta, ako ni zaukazana posebna prefacija, vsled dekreta papeža Clemena XIII. z dné 3. januarja 1759.

Slovesna prefacija *de B. V. Maria* se jemlje ob njenih praznikih razen Svečnice (ko se vzame božična prefacija); tudi med osminami onih praznikov ter ob godovih nahajajočih se v teh osminah, ako nimajo svojih lastnih prefacij. Pri zvezdici (*) glasi se *Et te in Annuntiatióne* ali *Visitatióne* ali *Assumptiόne* ali *Nativitate* ali *Praesentatióne* ali *immaculáta Conceptione* po imenu praznika; na praznik Marije Snežnice, njenega sv. imena in *de Mercéde* vstavi se *Et te in Festivitate*; na praznik Marije „sedem žalosti“ *Et te in Transfixiόne*; na praznik Marije Karmelske *Et te in Commemoriatióne*, na praznik sv. Rožnega venca *Et te in Solemnitate*.

Slovesna prefacija *de s. Apostolis* se vzame ob praznikih apostolov in evangelistov (razun sv. apostola Janeza), in med osminami apostolov in evangelistov ter ob godovih med njimi se nahajajočih, ako nimajo lastnih prefacij.

Splošna slovesna prefacija se rabi ob vseh *duplex*-praznikih ter med njih osminami in ob vseh *semiduplex*-godovih, kadar ni lastna nakazana.

2. Ferijalne prefacije.

Ferijalna prefacija *quadragesimalis* se mora peti ob ferijalnih dnevih (*De ea*) štiridesetganskega posta od pepelnične srede do vštete sobote pred tiho nedeljo.

Ferijalna prefacija *de Cruce* se rabi ob ferijalnih dnevih (*De ea*) od tihe nedelje do vštete velike srede in v zasebnih votivnih mašah sv. križa.

Ferijalna velikonočna prefacija se jemlje ob ferijalnih dnevih (*De ea*) in *simplex*-praznikih od bele nedelje do praznika vnebohoda Jezusovega.

Ferijalna prefacija *de ss. Trinitate* se poje v zasebnih votivnih mašah presv. Trojice.

Ferijalna prefacija *de Spiritu Sancto* se jemlje v zasebnih votivnih mašah sv. Duha.

Ferijalna prefacija *de B. Maria Virgine* ima svoje mesto v votivnih mašah *de Beata*.

Ferijalna prefacija *de s. Apostolis* se rabi v zasebnih votivnih mašah sv. apostolov.

Splošnja ferijalna prefacija se jemlje ob *simplex*-praznikih in ferijalnih dnevih, kadar ni posebna predpisana, in pri vseh mašah za rajnke.

V zasebnih votivnih mašah *de Ss. Nom. Jesu* in v onih zasebnih votivnih mašah *de Ss. Eucharistiae Sacr.*, katere se ne pojó po novem votivnem oficiji, poje se *Praefatio de Nativitate in tono feriali*. Način njih popevanja je v novejših misalih konci priložen.

Kadar se med slovesno mašo (*Missa solemnis*) deli sv. obhajilo, poje diakon na listovi strani, sklonjen proti mašniku *Confiteor* po 5. načinu po melodiji v *Caeremoniale Episcoporum*, ki nam je neobhodno potreben;

pri besedah *Et tibi pater* in *et te Pater* prikloni se še niže; dà, pred škofom celò poklekne, ako ni kanonik.

Po zadnji poobhajilni molitvi (*Postcommunio*) sledi *Dominus vobiscum* z odgovorom (R) *Et cum spiritu tuo* in potem, kadar je maša imela *Gloria in excelsis: Ite missa est*, sicer pa *Benedicamus Domino*, oboje z R: *Deo gratias* in v mašah za rajnike *Requiescant in pace* — zmiraj v množini, dasi tudi se je darovala le za eno dušo — z odgovorom *Amen*.

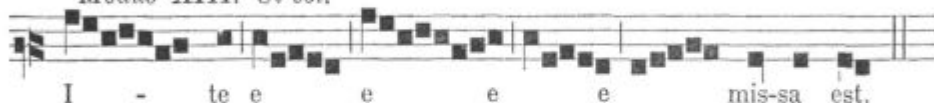
1. O velikonočnem času od velike sobote do vštete bele sobote:

Modus VIII. Sol-ut.

2. Ob *duplex*-praznikih prve vrste, *feria V. in Coena Dómini*, soboto pred Binkošti in v slovesnih votivnih mašah, razen v mašah z *Ite missa est* Matere Božje in v slovesnih votivnih mašah višnjeje barve:

Modus XIII. Ut-sol.

3. Ob praznikih *duplicibus 2. classis, majoribus* in *minoribus*, izvzemši maše z *Ite Matere Božje*:

Modus I. Re-la.

4. V mašah s prefacijo božično ali Matere Božje in med osminami, katere imajo one prefacije:

Modus I. Re-la.

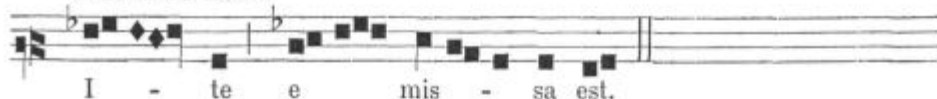

ali, n. pr. kako adventno nedeljo med osmino brezmadežnega spočetja Matere Božje:

Modus I. Re-la.

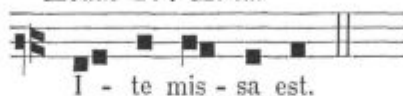
5. Ob nedeljah *de ea* med letom, ob *semiduplex*-praznikih in med osminami, katere niso Matere Božje, tudi v mašah, katere se pojó po novih votivnih oficijih, razen votivnih maš *de Ss. Eucharistiae Sacramento* in *de Immac. Conceptione B. M. V.*, katerim gré *Ite* — *de Beata*:

Modus I. Re-la.

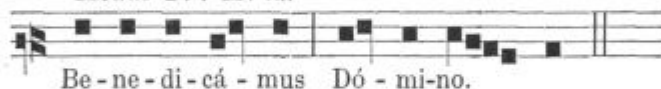
ali, n. pr. *Dominica in Septuagesima:*

Modus I. Re-la.

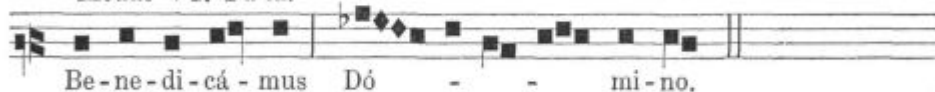
6. Ob *simplex*-praznikih, v zasebni votivni maši z *Gloria*, razen votivnih maš *de Beata* in novo dovoljenih votivnih maš; dalje ob ferijah *de ea* z *Gloria* o velikonočnem času:

Modus IV. Mi-la.

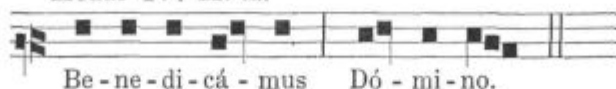
7. Ob ferijah *de ea* brez *Gloria* med letom izven adventa in 40 danskega posta, n. pr. v prošnjih mašah na praznik sv. Marka in križevega tedna, kakor tudi v onih zasebnih votivnih mašah izven adventa in posta, katere nimajo *Gloria*:

Modus IV. Mi-la.

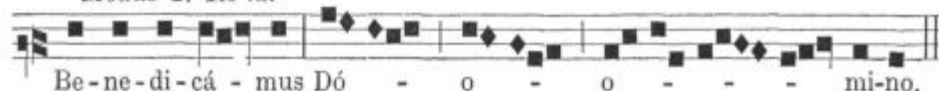
8. Ob nedeljah *de ea* v adventu in 40 danskem postu:

Modus VI. Fa-la.

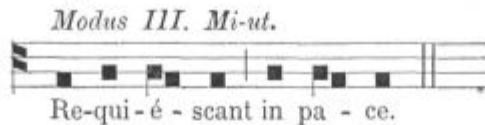
9. Ob ferijah *de ea* v adventu in postu od pepelnične srede dalje in v onih zasebnih votivnih mašah adventnega in postnega časa, katere nimajo *Gloria*:

Modus IV. Mi-la.

10. V maši božične vigiliije, praznika nedolžnih otročičev in v votivnih *pro re gravi*, v katerih ni *Gloria*:

Modus I. Re-la.

11. V mašah za rajnke :

D o p i s i.

Radovljica, meseca sušca 1897. Ker ni bilo — kolikor je vsaj meni znano — do sedaj iz Radovljice v „Cerkvenem Glasbeniku“ nobenega dopisa, drznem se Vašemu cenjenemu glasilu poslati malo poročilo gledé cerkvenega petja iz našega prijaznega mesteca.

Sicer je bilo cerkveno petje tukaj prejšnja leta pod vodstvom g. nadučitelja Thumma neki precej dobro. Tudi gledé cerkvenih določil — kar je meni znano — se je omenjeni gospod po moči trudil.

Ob mojem nastopu dobil sem štiri mlade, vže nekoliko izvežbane pevke. Zraven začel sem podučevati še kakih pet ali šest novih, ki so se potem skupno, z največjim veseljem poprijele pevskega pouka. Zdaj pojó vže prav dobro; tudi težje skladbe jim ne delajo preglavice. Ko so nekatere semtertje odšle v službo i. t. d., šteje zbor še 5 sopranov, 3 alte, 1 tenor. — Omeniti moram, da možkih glasov zelo pogrešam, kar je ob sebi umevno; kajti, mož za to sposobnih tukaj ni, mladeniči pa, s kojimi bi se dalo kaj doseči, pri nas ne smejo na kor. — Moram pa vendar ob tej priliki izraziti svojo srčno zahvalo tukajšnjemu učitelju, gosp. Janku Pianeckij-u, da nam je vsaj o večjih praznikih pri petih sv. mašah prišel na pomoč sè svojim krasnim basom; — za njegovo nesebično požrtvovalnost v čast Božjo, srčna mu hvala! — V naslednjem hočem kratko omeniti, kaj se je za časa mojega 17 mesečnega delovanja tukaj na novo priučilo in pelo.

Latinske maše so naslednje:

„Missa in honorem S. Caeciliae“ Comp. Ant. Foerster, Op. 15. „Missa in honorem SS. App. Petri et Pauli“ Comp. Ig. Hladnik, Op. 16. „Missa: „Ave Regina Coelorum““ Comp. Ig. Hladnik, Op. 20. „Missa in hon. Sacrat. Rosarii B. M. V.“ Comp. Ig. Hladnik, Op. 19. „Kind-Jesu-Messe“, comp. Joan. Schweitzer, Op. 26. — (Ta maša se je pela tukaj vže prej). — Gospode pevovodje opozarjam na Ign. Hladnik-ovo mašo, delo 16, katera sicer zahteva precej vaje in izurjenih pevcev, a pevovodji ne bo žal truda, ako bo naučil svoje pevce to lepo skladbo, kajti ako se prednaša tako kakor zahteva gosp. skladatelj, doseže se pri vsej lepoti tudi velik efekt. — Vse lat. maše pojemo s polnim tekstom; „responsoria“ koralno, sè spremljavo orgel. Za „Ite missa est“ vselej „Deo gratias“. Črne maše, „Requiem“ pojem sam, in sicer: od Foersterja, Angelika in od Igu. Hladnika.

Ofertoriji in druge lat. vloge.

„Off. in festo immaculatae Concept. B. M. V.“, „C. Gl.“ 1882, pril. 11. Comp. R. Burgarell. — „Off. ad III. missam in festo Nativ. Domini“, „C. Gl.“ 1884, pril. 12. comp. Ign. Hladnik. — „Adeste fideles“, po „Mohrů“. — Off. „Elegerunt Apostoli Stephanum“ iz „Glor. in ex. Deo“ comp. Ign. Hladnik. — Off. „Reges Tharsis“ iz „Glor. in ex. Deo“ comp. Ign. Hladnik. — „Off. in festo Purificationis B. M. V.“ „C. Gl.“ 1884, pril. 1. comp. Goth. Roth. — Off. in festo s. Joseph, „Cerkv. Gl.“ 1884, pril. 3. comp. Jos. Lavtižar. — „Off. in Dom. Resurrectionis“ C. Gl., 1887, pril. 9 comp. Dan. Fajgelj. — „Regina Coeli“ — in „Alleluja“ comp. Ign. Hladnik. — „Off. in festo Ascensione Domini“ „C. Gl.“ 1878, pril. 1. comp. A. Foerster. — „Veni sancte Spiritus“, „C. Gl.“ 1878, pril. ? Ant. Foerster. — Hymni pro festo Solem. Corporis Christi: „Pange lingua“ „Sacris solemnibus“, „Adoro Te“ „Caro mea“ „Lauda Sion“ — vse od Gr. Riharja. — Graduale: „Constitues eos“, „C. Gl.“, 1895, pril. 4 in 5, Ant. Foerster. — „Tu es Petrus“

„C. Gl.“ 1887. pril. 9, J. Carli. — „Off. in festo Assumptionis B. M. V.“ (rokopis) Vurnik. — „Off. in festo Nativit. B. M. V.“ „C. Gl.“ 1886, pril. 8, Dan. Fajgelj. — „Off. in festo Omnium Sanctorum“, (rokopis) comp. Ign. Hladnik. — „Off. in Dom Quinquagesima“, (rokopis) Vurnik. — „Justus ut palma“ (rokopis) Vurnik. — „De profundis clamavi“, (rokopis) Vurnik. — „In omnem terram“ „Cerkveni Glasbenik“ 1896 priloga 5 in 6. comp. Danilo Fajgelj. — „Asperges me“ od A. Foersterja, „C. Gl.“ 1884, pril. 8 in od P. Angelika (natis Blaznik-ov). — „Vidi aquam“ od A. Foersterja „C. Gl.“ 1885 pril. 5. — „Te Deum“ od Ign. Hladnika v rokopisu. — „Tantum ergo“ od A. Foersterja, P. Angelika, Hladnika, Belarja in iz „Cecilije“. —

Slovenske pesmi, kakor: mašne, obhajilne, presv. R. T., Marijine, adventne, božične, postne, velikon. pesmi svetnikov i. t. d., čez leto, jemljemo iz zbirk raznih domačih skladateljev, n. pr.: „Cecilija“, Foerster, „Slava Bogu“, Sattner, P. Angelik, Hladnik, Rihar, Vavken, Belar, Mašek i. t. d. — Opomnim naj še, da imamo pri nas često blagoslov z Najsvetejšim po „rinskem“ načinu, namreč konci sv. maše, kjer se poje „Tantum ergo“ in „Genitori“, takoj eno za drugim, potem sledi: „Panem de coelo“ etc. z „oratio“: „Deus qui nobis“; na to je blagoslov, na kar zapoje „kor“ „Laudate Dominum omnes gentes“. — Tudi pri navadnih blagoslovih, kadar je „Tantum ergo“, pojemo po blagoslovu vselej „Laudate“. —

Kdor pozna naše razmere, priznati mora, da se je v teku tega kratkega časa vsaj nekoliko doseglo, v proseh prave cerkvene glasbe, zlasti kar zadeva „figuralno“ petje. — Sicer bi zelo rad poročal tudi o koralnem petju, a žal da so razmere v tej zadevi kritične, — toraj molčim. —

Kritikovati o našem petju sploh, je meni samemu težavna stvar. Vkljub temu, da se je oziralo pri podučevanju kolikor mogoče na dinamiko, deklamacijo, ter dobro prednašanje, rečem lahko, da se je pelo včasih morda slabo, včasih dobro ali tudi prav dobro. Da je petje tudi odvisno mnogokrat od neštevilnih razmer in okoljščin glede kakovosti glasov, pevskega osobja, i. t. d. mi ne more nihče oporekati. Splošna sodba pa mnogih gospodov, zraven tudi veščakov glede našega petja, zlasti o večjih praznikih, pri petih sv. mašah, ko je bil zbor zastopan polnoglasno, bila je jako ugodna.

Da bi cerkveno petje v Radoljici tudi v prihodnje napredovalo v čast božjo, ljudstvu v spodbudo, v to pomozí sveta Cecilija!
Matej Vurnik, orglavec.

Celje. (Razmere gledé cerkvene glasbe med Kranjci in Štajerci.) (Konec.) Cecilijansko društvo v Mariboru ima pač mnogo zaslug za gojitev cerkvenega petja; žal, da samo za ondoto mesto. A da bi obrnilo svoje oko na zapuščene kore po deželi, se nikoli ne sliši. Kje tiči vzrok? Za napredek nam je potreba v naši vladikovini gospoda, kateri bi bil enak prerano umrlemu dr. Kukoviču, ki je o raznih prilikah poročal kako in kaj naj se ukrene, da dosežemo cilj, katerega nam je postavila sv. cerkev. Bog vé, se-li nam bode pričelo kdaj daniti, ker dr. Haberl se je pri neki priliki takole izrazil: „Bevor im Lavant die Kirchenmusik vorwärts kommen wird, ist est nothwendig mit Energie aufzutreten.“ Tudi jaz menim, da treba zdaj postopati z bičem, ker mehke rokavice niso doslej nič pomagale; po tem potu ne gre, pa ne gre. Menda tudi v sosednji ljubljanski škofiji ni vse zlato, kar se sveti, a vkljub temu se vendar lahko reče: „Gré, gré, dasi tudi počasi, ker so v cecilijanskem oziru še vendar precej pred nami.“ Mnogokrat se je že tu in tam priporočalo čč. gg. duhovnikom, naj bi včasih s prižnice kaj povedali, kako ima biti dostojno petje v hiši Božji. No! kaj enakega se nam menda ni nadejati, ker jaz sem že osmo leto v Spodnjem Štajerju, a še nisem imel prilike slišati niti ene besedice, kaj je slovesna ali peta sv. maša, Requiem, responsorije, pete litanije itd. Pisatelj tukajšnjih vrstic je jako radoveden, koliko je v naši vladikovini cerkvenih predstojnikov, ki čitajo „Cerkveni Glasbenik“, ki ga celo pri orglavcih iz cecilijanske šole prišlih redkokje nahajamo. Da! Gospoda moja, tega lista nam je gotovo treba. Vsaj Vi g. orglavci, ki ste se učili, kaj je smoter cerkvene godbe, ne pozabite naročati imenovanega lista, ki je za vas gotovo večjega pomena, kakor oni, ki udriha po sveti cerkvi in nje namestnikih. „Cer-

kveni Glasbenik" stane samo 2 gld.; zato je treba le sto „sultanovih cigaret“ manj popuštiti. Taisti, ki gledé gmotnosti niso v zadregi, priporočam jim še: „Musica Sacra“, (izdaja dr. Fr. Haberl), „Fliegende Blätter“, (von Friedrich Schmidt), „Cäcilia“, (von Franz Goerlich), na katere sem tudi jaz naročen. Naročajo se lahko na vsaki pošti.

Gotovo, kakor jezičnemu doktorju postave, tako je treba tudi nam cerkvenim pevovodjam v naši stroki mnogo čitati, ako hočemo kaj več izvedeti in svojemu poklicu živeti.

Konečno mislim, da vsak, kdor pozna naše slabe razmere gledé cerkvene glasbe, mi bođe gotovo rad priznal, da sem s temi vrsticami samo resnico povedal; ako ne, naj dokaže, in še le potem naj mi očita, da sem lažnjivec.

K. Bervar.

Iz Nazareta od gornje Savinje. V zadnjem listu „Cerkvenega Glasbenika“ ki obsega številko za svečan, je natisnjen dopis s podpisom —č— cecilijanec (?). Dotični gosp. dopisnik je poročal o cerkveni glasbi od gornje Savinje. Ko nadalje opisuje cerkveno glasbo, tudi o tukajšnji samostanski cerkvi, berem med drugimi tudi te-le verstice: Želja moja, kakor tudi mislim vsih čč. gg. bralcev bi bila, da bi nam on sam še bolj natanko sporočal; če bi to njemu ne koristilo, spodbujal bi k lepemu petju. Ni mi bil namen, tukajšno cerkveno glasbo in njeni napredek raznašati med svet, ali se s tem hvaliti; ker tistih, kateri so svoja serca in ušesa zaprli pravi cerkv. glasbi, tudi jaz ne bom spreobrnil. Ker pa ravno dotični gosp. dopisnik v imenu vsih čč. gg. bralcev to želi, toraj naj ustrežem prijateljem cerkvenega petja.

Najprej naj bo omenjeno, da jaz sicer nisem imel priložnosti, da bi bil izprašan iz orglanja in petja v kaki cecilijanski šoli, ali reči smem, da sem se z marljivo vajo v igranji, in z prebiranjem raznih v to svrho spadajočih knjig toliko izobrazil v cerkveni glasbi, da me sedaj nobena stvar ravno tako hitro ne spravi v zadrego, naj bo že potem v kakoršnemkoli slučaju. Iskreno zahvalo moram pa tudi izrekati tukajšnjemu preč. guardianu P. Viktor-ju, ki so me vselej radi podpirali z vsemi tacimi potrebnimi knjigami in skladbami. — Pevcev imam zelo pičlo število. Ali kje jih dobiti več? — Podučujem, kakor tudi pojemo, v dveh razdelkih, v prvem so zgolj moški, v drugem mešani glasovi. Navadili smo se do zdaj sledeče: Pri petih mašah popevamo zmiraj kolikor je mogoče popolnoma po cerkvenih pravilih: s celim tekstom in z dotičnimi vlogami. „Tantum ergo“ od skladateljev: P. Angelik, Gasp. Aiblinger, Ig. Hladnik in iz Cecilije. Maše rabimo naslednje: Ant. Foerster „Missa in hon. s. Caeciliae“, Ig. Hladnik „Maša v čast presv. Trojici“, Ordinarium Missae, „Missa in festis solemn.“ in „Credo“ po tretjem napevu. Učimo se še zdaj Missa in honorem B. M. V. zl. J. Schweitzer. Vloge sem jemal večjidel iz „Graduale Romanum“ s spremljevanjem orgel od Haberl-a in Hanisch-a. Responzorije pojemo enoglasno s spremljevanjem orgel, zl. A. Foerster; o bolj slovesnih praznikih 4glasno brez orgel, tudi Foerster. — Neliturgični del: Tukaj ne bodem našteval vsake pesmi posebej. Omenjeno naj bo, da se jih poje v obehvedih razdelkih že precejšno število, in sicer: o! P. Hug. Sattner-ja, P. Ang. Hribar-ja, Ant. Foerster-ja, A. Nedved-a, Ig. Hladnika, in še drugih poterjenih skladateljev. Omenim naj še, da smo v adventu vsako nedeljo pri zornicah peli „enoglasno“ z orglami „Missa in Dominicis Adventus et Quadragesimae“. Jaz bi vsakemu priporočal, da svoje pevce nauči eno ali dve maši peti enoglasno, kajti tako ne bo prišel nikdar v zadrego, da bi moralo zaradi pomanjkanja pevcev liturgično petje izostati. Včasih eden ali drugi s kora izostane, ali kakor se zlasti v adventu rado zgodi, da se „zaleži“. Kaj hoče orglavec začeti, kam se obrniti v takem slučaju? Tu je maša, ki se poje enoglasno, rešiteljica iz zadrege. Vsak nadarjeni organist da lahko tudi enoglasnemu petju neko vzvišenost in prijetnost. Ako pusti nekaj taktov peti celemu koru, nekaj le od enega, dveh ali treh pevcev, nekaj spremlja z orglami močno, zopet drugo verstico bolj tiho, ali pusti kaki odstavek brez spremljevanja peti, dosegel bođe tudi pri enoglasnem petju dosti efekta. Pri černih mašah pojem sam Requiem: P. Angelik, Op. 5 in drugoga od leta 1892. Ig. Hladnik, op. 2 in op. 23. K. Kempter op. 81. in koralnega iz Ordinar. Missae, ali iz Cecilije št. 47, 48 in 49.

Dovolite mi še nekaj: Od 2. svečana do 3. sušca je gosp. Josip Brandl orglar v Mariboru naše orgle vrejeval, in sicer: Orgle so bile prestavljene iz svojega starega mesta nekoliko bolj nazaj, in so dobile od spredaj novi igralnik z vso novo mehaniko, katero je že poprej na domu izdelal; tudi znotraj so orgle vse prenarejene. Orgle so bile stavljenе, če se ne motim leta 1763, toraj že dolgo stoje. Razvidno je, da ima orglar pri tacih orglah bolj težaven položaj. Ali vendar moram reči, da je gospod Brandl storil, kar se je storiti dalo. V igralniku so tastitura in spremeni jako lični, igraje je lahko in tiho, spremeni radi tečejo. Pedal je dobil zvezo (Pedal-kopel) z manualom. Piščalke so od prve do zadnje na novo intonirane, ter je glas orgel postal ves drugačen, nekako gosposk. Orgle niso sicer čisto nove, ali vendar so vse prenarejene in pomlajene. Zahvaljujem se č. P. guardianu; kakor so namreč za vsako lepo napravo pri cerkvi silno vneti, tako tudi kora niso pozabili. Hvala tudi g. Brandl-u za njegov trud, in ne morem si kaj, da ne bi djal: Gospodje, ki potrebujete orgel za kako cerkev, pojdite k gosp. Brandl-u! Na dan 4. sušca (na prvo postno ned.) so jih naš preč. g. dekan Fr. Dovnik, veliki prijatelj prave cerkvene glasbe na novo blagoslovili, in po blagoslovljenji imeli so do zbranega ljudstva lep in pomenljiv govor. Zatem je bila slovesna sv. maša.

Program petju je bil naslednji:

1. Nove orgle od Fajgeljna iz Glasbenika. 2. K blagoslovoma: „Tantum ergo“ od Hladnika. 3. Ordinarium missae: A. Foerster „In hon. s. Caeciliae“. 4. Introitus in Offertorium: koralno iz „Grad. Rom.“ 5. Za Communionio: latinski motet (!) od Hladnika. 6. Responsorio: 4 glasno od A. Foersterja. 7. Te Deum od Hladnika.

Foersterjeva maša je zares hvaležno delo: Kyrie in Agnus Dei sta kakor vstvarjena za vaditi se v dinamiki. Prav sijajno se da „Gloria“ peti; partija od „gratias agimus“ do „filius patris“ je izverstna. Sicer sta pa takrat Gloria in Credo (!) izpadla.

Končam dopis; da si tudi mi je pero bolj okorno in se mi je dopis razširil bolj kakor sem mislil. Ker pa vem, da niste z dopisi preveč založeni, upam, da boste te moje vrstice dobrohotno sprejeli.

Fr. Filip, orglavec.

Razne reči.

Kardinal Angelo Bianchi †.

V petek, dne 22. januarja t. l. umrl je v Rimu po kratki, mučni bolezni Nj. eminencija kardinal Angelo Bianchi, škof Palestrinski, pokrovitelj občnega Cecil. društva za nemške, avstro-ogerske in švicarske škofije.

Naj Vsegaogočni obilno povrne duši presvetlega rajnika na onem svetu, kar je storil po svoji očetovski skrbi za pospešek svete glasbe za časa svojega pokroviteljstva. R. I. P.

— Društvo avstro-ogerskih orglarskih mojstrov, katero je meseca oktobra 1896 imelo osnovalni shod, je potrjeno od višje strani. Dne 1. marca je društveno načelnštvo na Dunaji prvokrat zborovalo ter potem razposlalo okrožnico, v kateri razvija namen društva in prosi podpore od strani občin in oseb, katerim pripada skrb za orgle. Novemu društvu je načelnik C. Neusser, orglarski mojster v Novem Tišinu; tajnik pa Jos. Ullmann, orglarski mojster na Dunaji, 8. okr. Lederergasse.

— Opomnja k zadnjima dvema odstavkoma v „C. G.“-u 1897. št. 2, str. 12: Ordo cultus divini publici in dioecesi Labacensi praescriptus dno. 31. oct. 1827 piše sub 2.: — „Infra Missam post Credo legatur Epistola et Evangelium isti diei assignatum, et fiat homilia brevis seu . . .“ Torej je v naši škofiji zapovedano od škofijstva in treba se je ravnati po tem. Vendar, ako se izda nov „ordo cultus divini“, je želiti, da se kolikor mogoče zenači z rimskim misalom. Dandanes ljudje hodijo veliko po svetu in opazijo to razliko v cerkvi. Nek mož, ki je prišel iz severne Amerike, je tu precej opomnil, da je tam „Credo“ po pridigi. Sé ve, da se mu je pritrnilo, da je bilo tako v prejšnjih starih časih, à pri nas . . . — je drugače.

Današnjemu listu pridana je 3. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.